

11.1.2019

EOAK/2021/2018

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Maija Sakslin

Esittelijä: Esittelijäneuvos Ulla-Maija Lindström

SALON KAUPUNGIN MENETTELY VAHINGONKORVAUSASIAN KÄSITTELYSSÄ

1 KANTELU

Kantelija arvosteli Salon kaupungin apulaiskaupunginjohtaja A:n menettelyä. Kantelija oli kaupungin viranomaisen ohjeen mukaan lähettänyt vahingonkorvausvaatimuksen silloiselle kaupunginlakimiehelle A:lle helmikuun 2016 alussa. Asia koski tapaturmaa helmikuussa 2015 kaupungin. Kantelija lähetti vaatimuksen saamansa ohjeen mukaisesti vasta vuoden päästä tapaturmasta, jotta haitan pysyvyys voitiin todeta. Asiasta ei kuulunut mitään vuoteen, joten kantelija tiedusteli tammikuussa 2017 asiaa A:lta. Kantelija oli oheistanut kantelunsa liitteeksi A:n kanssa käymiään sähköpostiviestejä, josta ilmeni, että A oli kolme kertaa luvannut, että asia ratkaistaan pikaisesti, mutta viimeisimmästä lupauksestakin, jossa hän lupasi, että asia ratkaistaan "tämän viikon aikana" 9.1.2018, oli kulunut yli neljännesvuosi. Sen jälkeen asiasta ei kuulunut mitään. Moniin viesteihin kantelija ei saanut lainkaan vastausta.

Kantelijan mielestä asiassa ei toimittu hyvän hallinnon mukaisesti eikä kantelijan vaikeasti vammaisen poikansa oikeusturva ole toteutunut. Kantelijan mukaan hänen asiallisiin kysymyksiinsä esimerkiksi päätöksenteon aikataulusta olisi tullut vastata. Kantelijan mukaan tuntui uskomattomalta, että asian voisi kolmeen kertaan "unohtaa", varsinkin, kun kantelija oli kohtuullisin aikaväleihin muistuttanut asiasta.

Kantelija kertoi lähettäneen helmikuussa 2018 kaupunginjohtajalle viestin asiasta. Hän toivoi, että tämä A:n esimiehenä voisi vaikuttaa siihen, että asiaan saataisiin ratkaisu. Kantelija ei saanut vastausta viestiinsä.

2 SELVITYS

Kantelun johdosta Salon kaupungilta pyydettiin 18.4.2018 päivätyllä selvitys- ja lausuntopyynnöllä apulaiskaupunginjohtaja A:n selvitys ja kaupungin lausunto. Siinä todettiin, että selvityksessä ja lausunnossa tulisi kiinnittää huomiota erityisesti hallintolaissa säädettyihin hyvän hallinnon perusteisiin ja asian käsittelyä koskeviin vaatimuksiin. Hallintolain 2 luvussa säädettyihin hyvän hallinnon perusteisiin kuuluu lain 7 §:ssä säädetty palveluperiaate ja palvelun asianmukaisuuden vaatimus sekä lain 8 §:ssä säädetty neuvonta. Hallintolain 23 §:ssä säädetään käsittelyn viivytyksettömyydestä. Pykälän 1 momentin mukaan asia on käsiteltävä ilman aiheetonta viivytystä. Pykälän 2 momentin mukaan viranomaisen on esitettävä asianosaiselle tämän pyynnöstä arvio päätöksen antamisajankohdasta sekä vastattava käsittelyn etenemistä koskeviin tiedusteluihin.

Kaupunkia pyydettiin lähettämään selvitys ja lausunto viimeistään 29.6.2018.

Kun lausuntoa ja selvitystä ei saatu, lähetin 11.9.2018 uuden selvitys- ja lausuntopyynnön, jossa totesin seuraavaa.

Olin kahdessa kanteluasiassa EOAK/128/2018 ja EOAK/2021/2018 pyytänyt kantelujen tutkimiseksi tarvittavat Salon kaupungin selvitykset kantelijoiden asioiden käsittelyn viivästymisestä Salon kaupungin hallinnossa. Ensimmäisessä kanteluasiassa pyysin selvityksen 23.3.2018 mennessä ja toisessa 29.6.2018 mennessä. Kumpaankaan pyyntöni ei ole vastattu asetetussa määräajassa. Huolimatta puhelimitse ja sähköpostitse tehdyistä tiedusteluista laiminlyöntejä ei ole korjattu. Viimeksi kanteluasian esittelijä oli elokuun lopussa puhelimitse yhteydessä apulaiskaupunginjohtaja [A:n nimi poistettu].

Perustuslain 111 §:n 1 momenttiin viitaten pyydän, että kaupunginhallitus toimittaa oman lausuntonsa ja asianomaisten virkamiesten selvitykset, miksi ylimmän laillisuusvalvojan selvityspyyntöihin ei ole vastattu annetussa määräajassa, sekä kanteluiden tutkimiseksi tarvittavat selvitykset. Selvityksissä ja lausunnossa tulisi erityisesti kiinnittää huomiota siihen, että oikeusasiamiehen laillisuusvalvontatehtävästä säädetään perustuslaissa. Jotta oikeusasiamies voi toteuttaa hänelle asetettua tehtävää valvoa perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutumista, viranomaisten ja muiden julkista tehtävää hoitavien tulee antaa oikeusasiamiehelle hänen laillisuusvalvontaansa varten pyytämät selvitykset. Asian yhteiskunnallista merkitystä ja tärkeyttä ilmentää se, että myös oikeusasiamiehen tiedonsaantioikeudesta säädetään perustuslaissa. Ylimmän laillisuusvalvojan perustuslaillinen tiedon-saantioikeus merkitsee viranomaisten ja virkamiesten velvollisuutta toimittaa asianmukaiset tiedot ja selvitykset asetettuun määräaikaan mennessä.

Totesin, että selvitysten antamisen laiminlyöntiä voidaan pitää virkavirheenä.

Pyysin Salon kaupunginhallitusta lähettämään selvitykset ja kaupunginhallituksen lausunnon viimeistään 31.10.2018 mennessä.

Sain Salon kaupunginhallituksen puolesta kaupunginjohtaja B:n ja kaupunginlakimies C:n allekirjoittaman 15.11.2018 päivätyn lausunnon, jossa todettiin seuraavaa.

Lausunnon antajat toimittivat tämän lausunnon ja apulaiskaupunginjohtaja [A:n nimi poistettu] selvityksen. Entinen kaupunginjohtaja [nimi poistettu] jäi vuosilomalle ja eläkkeelle kesäkuun alusta 2017. Sen vuoksi hän ei pysty antamaan selvitystä kantelun johdosta. Lisäksi kantelussa mainitut asiat ovat sellaisia, jotka kuuluvat asioiden valmistelusta vastaavien viranhaltijoiden vastattavaksi.

Lausunnon antajat kiinnittävät erityistä huomiota siihen, että ylimmän laillisuusvalvojan pyyntöihin on vastattava määräajassa. Lisäksi kiinnitetään [A:n nimi poistettu] huomiota vastaisuudessa ottamaan paremmin huomioon hallintolain säännökset asian käsittelyn viivytyksettömyydestä.

Apulaiskaupunginjohtaja A totesi selvityksessään 15.11.2018 seuraavaa.

Tein 15.11.2018 viranhaltijapäätöksen kantelijan 2.2.2016 tekemään vahingonkorvausvaatimukseen. Päätöksen mukaan vaatimuksen esittäjälle korvataan asian käsittelyn viivästymisestä aiheutuneesta haitasta 500 euroa.

Apulaiskaupunginjohtaja [A:n nimi poistettu] pahoitteli sitä, ettei käsitelty asiaa kohtuullisessa ajassa eikä hän vastannut kaikkiin kantelijan yhteydenottopyyntöihin. Hän kiinnittää jatkossa huomiota kaikkien asioiden käsittelyyn ja yhteydenottoihin vastaamiseen kohtuullisessa ajassa.

Lisäksi apulaiskaupunginjohtaja ilmoitti, että pääasiallinen syy selvitysten viivästymiseen oikeusasiamiehelle oli poikkeuksellisen suuri työmäärä ja siitä johtuva kuormitus. [A:n nimi poistettu] siirtyi kaupunginlakimiehen tehtävästä apulaiskaupunginjohtajan tehtävään 1.5.2017 alkaen. Uudessa tehtävässä hän johtaa noin 2500 viranhaltijan ja työntekijän hyvinvointipalveluja eli koko kaupungin palvelusektoria. Aiemmin tänä vuonna hänen työnsä kasaantuivat, mutta hän oli nyt saanut työtilanteen hallintaan.

Apulaiskaupunginjohtaja oli pahoillaan siitä, että selvitykset viivästyivät ja hän myöntää virheensä. Hän kiinnittää jatkossa erityistä huomiota pyyntöihin vastaamiseen määräajassa.

Kaupungilta pyydettiin täydennyksenä selvitykseen vahingonkorvausvaatimukseen annettu viranhaltijapäätös.

3 RATKAISU

3.1. Vahingonkorvausvaatimuksen käsittely

Tapahtumat

Kantelija oli vahingonkorvausvaatimuksellaan 1.2.2016 vaatinut Salon kaupunkia korvaamaan 6.2.2015 tapahtuneesta turmasta aiheutuneen vahingon. Kantelija tiedusteli asian käsittelyä 3.1.2017 lähettämällään viestillä. Kantelija lähetti 13.1.2017 uuden viestin, jossa hän muun ohella halusi tietoa asian käsittelyvaiheista ja avion päätösaikataulusta. Kantelija tiedusteli asian käsittelyä uudestaan 20.1.2018 (pitänee olla 20.1.2017). Hän sai kaupunginlakimies A:lta 20.1.2017 vastauksen, jossa tämä pahoitteli käsittelyn viipymistä ja ilmoitti valmistelewansa asian ensi viikolla apulaiskaupungin johtajan päätettäväksi. Tämän jälkeen kantelija lähetti 9.5.2017 viestin, jossa hän muistutti asian käsittelystä. Kantelija lähetti taas uuden viestin 24.5.2017 ja tiedusteli, missä vaiheessa asian käsittely oli. Vs apulaiskaupunginjohtaja vastasi 24.5.2017 viestiin ja ilmoitti tekevänsä asiasta päätöksen ensi viikolla. Hän pahoitteli päätöksen viipymistä. Koska asiasta ei kuulunut mitään, kantelija lähetti 27.10.2017 apulaiskaupunginjohtajalle viestin, jossa hän muistutti, ettei ole saanut asiasta päätöstä. Hän muistutti asiasta uudelleen 8.12.2017 ja 8.1.2018. Apulaiskaupunginjohtaja vastasi 9.1.2018 ja ilmoitti, että päätös oli jäänyt tekemättä, mutta se tehdään tämän viikon aikana. Hän pahoitteli asian viipymistä. Asiasta ei edelleenkään kuulunut mitään, minkä vuoksi kantelija viestillään 19.3.2018 muistutti, että asia oli edelleen käsittelemättä ja kysyi, oliko asian käsittelyssä noudatettu hallintolakia.

Apulaiskaupunginjohtaja A päätöksellään 15.11.2018 § 13 ratkaisi vaatimuksen. Päätöksessä viitattiin vahingonkorvauslain 3 luvun 1 §:n 1 kohtaan ja kaupungin hallintosäätöön sekä todettiin, että sen liitteenä oli korvausvaatimus, kaupungin työntekijöiden selvitys sekä lääkärin todistus. Päätöksen mukaan kaupunki ei ole vahingonkorvauslain mukaan korvausvelvollinen asiassa. Koska kuitenkin asian käsittely Salon kaupungilla on viivästynyt vaatimuksen esittäjästä riippumattomasta syystä, vaatimuksen esittäjälle korvataan 500 euroa viivästymisestä aiheutuneesta haitasta. Näillä perusteilla apulaiskaupunginjohtaja päätti korvata vaatimuksen esittäjälle asian käsittelyn viivästymisestä aiheutuneesta haitasta 500 euroa ja hylätä vaatimuksen muilta osin. Päätökseen oli liitetty oikaisuvaatimusohjeet, joissa todettiin muun ohella, että oikaisuvaatimus tehdään sosiaali- ja terveyslautakunnalle ja että oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikeusohjeet ja oikeudellinen arviointi

Perustuslain 21 §:ssä säädetään oikeusturvasta. Pykälän 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa sekä oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi. Pykälän 2 momentin mukaan käsittelyn julkisuus sekä oikeus tulla kuulluksi, saada perusteltu päätös ja hakea muutosta samoin kuin muut oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin ja hyvän hallinnon takeet turvataan lailla.

Hallintolaissa säädetään hyvän hallinnon perusteista ja hallintoasiassa noudatettavasta menettelystä.

Hallintolain 23 §:ssä säädetään käsittelyn viivytyksettömyydestä. Pykälän 1 momentin mukaan asia on käsiteltävä ilman aiheetonta viivytystä. Pykälän 2 momentin mukaan viranomaisen on esitettävä asianosaiselle tämän pyynnöstä arvio päätöksen antamisajankohdasta sekä vastattava käsittelyn etenemistä koskeviin tiedusteluihin.

Kantelijan vahingonkorvausvaatimukseen 6.2.2016 annettiin apulaiskaupunginjohtaja A:n ratkaisu 15.11.2018. Vaatimuksen käsittely kesti siten 21 kuukautta. Kantelija oli lukuisilla viesteillään tiedustellut silloiselta kaupunginlakimieheltä ja myöhemmin apulaiskaupunginjohtajalta päätöksen käsittelyaikataulua ja muistuttanut, ettei lupauksista huolimatta vaatimusta ollut ratkaistu. Osaan kantelijan viesteistä ei vastattu lainkaan.

Totean, että menettely oli lainvastainen eikä kantelijan oikeusturva toteutunut. Hän ei saanut asiaansa käsitellyksi asianmukaisesti ilman aiheetonta viivytystä. Kaikkiin kantelijan tiedusteluihin ei vastattu eikä ratkaisua tehty ilmoitetuissa aikatauluissa. Kysymys oli vuoden 2015 alussa tapahtuneesta tapaturmasta ja vahingonkorvausvaatimuksen kohtuuttoman viivästymisen vuoksi kantelijan oikeus saada päätös tuomioistuimen käsiteltäväksi oli viivästynyt ja asian mahdollinen kokonaiskäsittelyaika muodostuu perusteettoman pitkäksi.

Kantelijalla on mahdollisuus hakea muutosta apulaiskaupunginjohtajan päätökseen siihen liitetyn oikaisuvaatimusohjeen mukaisesti. Vakiintuneen käytännön mukaan oikeusasiamies ei puutu sellaiseen asiaan, johon mahdollisuus hakea muutosta. Vahingonkorvausvaatimus on yksityisoikeudellinen vaatimus eikä oikeusasiamiehen laillisuusvalvontatehtäviin kuulu ottaa kantaa niihin, silloinkaan kun vaatimus kohdistetaan julkisyhteisöön, kuten kuntaan.

3.2 Kaupunginhallituksen puolesta annettu lausunto

Hallintolain 27 §:ssä säädetään esteellisyydestä. Pykälän 1 momentin mukaan virkamies ei saa osallistua asian käsittelyyn eikä olla läsnä sitä käsiteltäessä, jos hän on esteellinen.

Hallintolain 28 §:n 1 momentin 1 ja 7 kohdan mukaan virkamies on esteellinen, jos hän tai hänen läheisensä on asianosainen, tai jos luottamus hänen puolueettomuuteensa muusta erityisestä syystä vaarantuu.

Kantelussa arvosteltiin apulaiskaupunginjohtaja A:n menettelyä. Kantelussa kerrottiin myös, että kantelija oli lähettänyt vuoden 2018 helmikuussa kaupunginjohtajalle viestin asiasta. Siinä hän oli kuvannut tilannetta ja toivonut, että kaupunginjohtaja esimiehenä vaikuttaisi siihen, että asia ratkaistaisiin. Kantelijan mukaan hän ei saanut viestiinsä edes vastausta.

Kun en ollut saanut kantelun johdosta lähettämäni lausunto- ja selvityspyyntöön määräaikaan mennessä vastausta, lähetin 11.9.2018 uuden lausunto- ja selvityspyynnön, jonka määräaika oli 31.10.2018. Olin nimenomaisesti pyytänyt kaupunginhallituksen lausuntoa ja arviota virkamiesten menettelyistä. Kun tämän uuden lausunto- ja selvityspyynnön määräaika ei noudatettu, kanteluasian esittelijä oli yhteydessä kaupunginlakimies C:hen ja lähetti tälle viestin, jossa todettiin muun ohella, että vakiintuneen ratkaisukäytännön mukaan kantelun kohteena oleva virkamies on esteellinen osallistumaan hänen menettelynsä arviointiin esimerkiksi kaupunginhallituksessa. Kantelun kohde antaa selvityksen kaupunginhallitukselle, mutta hän on esteellinen osallistumaan kaupunginhallituksen päätöksentekoon, jossa päätetään ylimmälle laillisuusvalvojalle annettavasta lausunnosta ja arvioinnista virkamiehen toiminnan johdosta.

Kantelussa oli ensisijaisesti arvosteltu apulaiskaupunginjohtaja A:n menettelyä. Kantelussa oli kuitenkin myös kerrottu, että kantelija oli A:n menettelyn johdosta lähettänyt kaupunginjohtajalle B:lle viestin, mutta hän ei saanut viestiin edes vastausta. Kaupunginhallituksen puolesta annettun lausunnon toisena antajana on kaupunginjohtaja B. Lausunnosta ei ilmene perusteita, miksi kaupunginjohtaja B ei pitänyt itseään esteellisenä arviomaan kantelua, huolimatta siinä esitetystä arvostelusta hänen omaa menettelyään kohtaan.

Oikeusasiamiehen pyytämän lausunnon tai selvityksen antaminen kuuluu valvottavan virkavelvollisuuksiin. Vaikka oikeusasiamiehen harjoittamaan laillisuusvalvontaan ei sovelleta hallintolain säännöksiä, lausunnon ja selvityksen antamista valvonnan kohteessa on vakiintuneesti pidetty hallintomenettelynä, johon sovelletaan hallintolakia. Oikeusasiamiehen ratkaisukäytännössä on vakiintuneesti katsottu, että hallintokantelun kohteena olevaa viranhaltijaa on pidetty esteellisenä osallistumaan kunnan toimielimeltä pyydetyn lausunnon antamiseen.

Hyvän hallinnon perusteisiin ja hallintolain 6 §:ssä säädettyihin hallinnon oikeusperiaatteisiin kuuluvan puolueettomuusvaatimuksen tarkoituksena on, paitsi estää epäasiallisten seikkojen vaikutus hallintoasioiden käsittelyssä, myös ylläpitää yleistä luottamusta hallinto- ja virkatoiminnan puolueettomuuteen.

Edellä todetun johdosta kiinnitän Salon kaupunginjohtaja B:n huomiota siihen, että hyvän hallinnon mukaista ei ole, että viranhaltija osallistuu viranomaisen kannanoton käsittelyyn sellaisessa asiassa, jossa voidaan arvioida myös hänen omaa menettelyään. Lisäksi totean, että hallintolain hyvän hallinnon perusteisiin kuuluva lain 8 §:ssä säädetty neuvonta edellyttää asian käsittelyä koskeviin kysymyksiin ja tiedusteluihin vastaamista.

3.3 3.2 Ylimmän laillisuusvalvojan tiedonsaantioikeuden toteuttaminen

Olin pyytänyt kantelun johdosta Salon kaupungin lausuntoa ja selvitystä 29.6.2018 mennessä. Eräässä toisessa kanteluasiassa olin pyytänyt Salon kaupungin lausuntoa ja selvitystä 23.3.2018 mennessä. Kumpaankaan pyyntöni ei vastattu määräajassa. Huolimatta puhelimitse ja sähköpostitse tehdyistä tiedusteluista laiminlyöntejä ei korjattu. Kaupungin kirjaamosta ilmoitettiin, että kiirehtimispyyntö oli 26.6.2018 välitetty apulaiskaupunginjohtaja A:lle. Myöskään kanteluasian esittelijän puhelinyhteydenotto apulaiskaupunginjohtaja A:han ei korjannut tilannetta.

Lähetin 11.9.2018 uuden lausunto- ja selvityspyynnön, jonka määräaika oli 31.10.2018. Apulaiskaupunginjohtaja A pyysi lisäaikaa lausuntojen ja selvitysten antamiselle. Ensin 9.11.2018 asti, minkä kanslian kirjaamo myönsi, ja tämän jälkeen hän pyysi lisäaikaa vielä 16.11.2018 asti. Jälkimmäiseen pyyntöön vastattiin, että kaupunginhallituksen lausunnon valmistelu asioissa olisi hyväksyttävä peruste jatkaa jo kerran jatkettua määräaikaa. Kaupunginjohtaja B ja kaupunginlakimies C antoivat kaupunginhallituksen puolesta 15.11.2018 päivätyn lausunnon ja apulaiskaupunginjohtaja A:n selvitykset. Niihin jouduttiin pyytämään vielä täydennystä, mikä saatiin 23.11.2018.

Eduskunnan oikeusasiamiehen laillisuusvalvontatehtävästä säädetään perustuslain 109 §:ssä. Pykälän 1 momentin mukaan oikeusasiamiehen tulee valvoa, että tuomioistuimet ja muut viranomaiset sekä virkamiehet, julkisyhteisön työntekijät ja muutkin julkista tehtävää hoitaessaan noudattavat lakia ja täyttävät velvollisuutensa. Tehtäväänsä hoitaessaan oikeusasiamies valvoo perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutumista.

Ylimpien laillisuusvalvojen tiedonsaantioikeudesta säädetään perustuslain 111 §:ssä. Pykälän 1 momentin mukaan oikeuskanslerilla ja oikeusasiamiehellä on oikeus saada viranomaisilta ja muilta julkista tehtävää hoitavilta laillisuusvalvontaansa varten tarvitsemansa tiedot.

Eduskunnan oikeusasiamiehestä annetun 1 luvussa säädetään laillisuusvalvonnasta. Luvun 10 §:ssä säädetään huomautuksesta ja käsityksestä. Pykälän 1 momentin mukaan, jos oikeusasiamies laillisuusvalvontaansa kuuluvassa asiassa katsoo, että valvottava on menetellyt lainvastaisesti tai jättänyt velvollisuutensa täyttämättä, mutta harkitsee, ettei syytteen nostaminen tai asian saattaminen kurinpitomenettelyyn ole kuitenkaan tarpeen, hän voi antaa valvottavalle huomautuksen vastaisen varalle.

Kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 17 §:ssä säädetään viranhaltijan yleisistä velvollisuuksista. Pykälän 1 momentin mukaan viranhaltijan on suoritettava virkasuhteeseen kuuluvat tehtävät asianmukaisesti ja viivytyksettä noudattaen asianomaisia säännöksiä ja määräyksiä sekä työnantajan työjohto- ja valvontamääräyksiä.

Jotta oikeusasiamies voi toteuttaa hänelle asetettua tehtävää valvoa perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutumista, viranomaisten ja muiden julkista tehtävää hoitavien tulee antaa oikeusasiamiehelle hänen laillisuusvalvontaansa varten pyytämät selvitykset. Asian yhteiskunnallista merkitystä ja tärkeyttä ilmentää se, että oikeusasiamiehen tiedonsaantioikeudesta säädetään perustuslaissa. Ylimmän laillisuusvalvojan perustuslaillinen tiedonsaantioikeus merkitsee viranomaisten ja virkamiesten velvollisuutta toimittaa asianmukaiset tiedot ja selvitykset asetettuun määräaikaan mennessä. Virkamiehen laiminlyöntiä antaa pyydetty tiedot voidaan pitää virkavirheenä.

Apulaiskaupunginjohtaja A:n mukaan pääasiallisin syy kantelujen johdosta annettujen selvitysten viivästymiseen oli hänellä oleva poikkeuksellisen suuri työmäärä ja siitä johtuva kuormitus. Kaupunginhallituksen puolesta annetussa lausunnossa kiinnitetään erityistä huomiota siihen, että ylimmän laillisuusvalvojan pyyntöihin on vastattava määräajassa. Lisäksi siinä kiinnitetään A:n huomiota vastaisuudessa ottaa paremmin huomioon hallintolain säännökset käsittelyn viivytyksettömyydestä.

Olen tässä ratkaisussa todennut, että apulaiskaupunginjohtaja A oli laiminlyönyt perustuslaissa turvattuun oikeusturvaan kuuluvan kantelijan oikeuden saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ilman aiheetonta viivytystä. Myös toisessa kanteluasiassa hän oli lainvastaisesti laiminlyönyt perustuslaissa perusoikeutena turvattuun hyvän hallinnon perusteisiin kuuluvan asianmukaisen palvelun ja viranomaisen neuvontavelvollisuuden sekä julkisuuslaissa säädetty määräajat ja menettelytavat. A:n mukaan syynä minulle annettavien lausuntojen ja selvitysten viivästymiseen oli apulaiskaupunginjohtajan työmäärä. Kuitenkin myös hänen toimiessaan kaupunginlakimiehenä oli kanteluiden perusteella todettavissa samaa piittaamattomuutta ja viivästymistä. Olin pyytänyt kaupunginhallituksen lausuntoa ja arviota sen virkamiesten menettelyistä. Kaupunginhallituksen puolesta annetussa lausunnossa, tyydytään kiinnittämään huomiota velvollisuuteen vastata ylimmän laillisuusvalvojan selvityspyyntöihin ja käsittelyn viivytyksettömyyteen, mutta ei arvioida eikä selvitetä kantelijoiden asioiden käsittelyssä tapahtuneita merkittäviä laiminlyöntejä.

Painotan, että laiminlyönneissä vastata ylimmän laillisuusvalvojan lausunto- ja selvityspyyntöihin oli kysymys kantelijoiden asianmukaisen oikeusturvan toteutumisen vaarantamisesta. Salon kaupunginhallituksen ja virkamiesten osoittama piittaamattomuus huolehtia selvittämisvelvollisuudestaan ja kaupungin asukkaiden oikeusturvan asianmukaisesta toteutumisesta on erittäin poikkeuksellista. Menettely on omiaan vakavasti vaarantamaan myös eduskunnan oikeusasiamiehelle perustuslaissa asetettua laillisuusvalvontatehtävää.

Kuntalain mukaan kunnassa on valtuusto, joka vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta. Kunnanhallituksen tulee puolestaan vastata kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta. Käsitökseni mukaan ratkaistavanani olleiden kanteluiden perusteella Salon kaupungin hallinnossa on ilmennyt huolestuttavia laiminlyöntejä ja puutteita. Olen kuitenkin arvioinut, että riittävä toimenpiteeni on antaa kaupunginhallitukselle ja apulaiskaupunginjohtajalle huomautus todetuista lainvastaisuuksista ja saattaa päätökseni kaupunginvaltuuston tietoon.

4 TOIMENPITEET

Eduskunnan oikeusasiamiehestä annetun lain 10 §:n 1 momentin nojalla annan Salon kaupunginhallitukselle ja apulaiskaupunginjohtaja A:lle huomautuksen vastaisen varalle edellä todetuista kantelijan oikeusturvaa vaarantaneista laiminlyönneistä. Tässä tarkoituksessa saatan jäljennökset päätöksestäni kaupunginhallituksen ja apulaiskaupunginjohtaja A:n tietoon.

Saatan myös kaupunginjohtaja B:n tietoon käsitykseni hänen esteellisyydestään ja hyvän hallinnon perusteisiin kuuluvasta viranomaisen neuvontavelvollisuudesta. Tässä tarkoituksessa lähetän jäljennöksen päätöksestäni hänen tietoonsa.

Saatan päätökseni siinä todetuista kaupunginhallituksen ja apulaiskaupunginjohtajan lainvastaisista menettelyistä sekä kaupunginjohtajan virheellisestä toiminnasta myös Salon kaupungin ylintä päätösvaltaa käyttävän kaupunginvaltuuston tietoon lähettämällä sille jäljennöksen tästä päätöksestäni.